

"אורות הפרשה" עלון פרשת השבוע כיתה קטנה אבל גדולה!

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת בשלח ♦ י' שבט תשע"ד ♦ עלון 62

"שני דברים צריכים להתברר כדי לעמוד על אפיה של האמונה, המחזירה את הוד החיים למקומו: א' האמת האלהית, ב' הצורך הגדול שיש להכלל והפרט בידיעת אמת זאת"

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קדוש השם הי"ד

שירת הים שאין לו סוף - הרב יצחק חי זאגא - 'בית הרב'

את הפסוק הפותח את שירת הים, 'אז ישיר משה', פירש רש"י: 'אז, כשראה הנס, עלה בליבו שישיר שירה'. ולכאורה, מה הוסיף רש"י בדבריו?

מרן הראי"ה קוק זצ"ל, לימדנו כי יש שירים שאינם באמת שירים. אולי יש בהם חרוזים יפים, או לשונאות מושחזת, אבל אינם ראויים להיקרא בשם 'שיר'. מהו שיר אמיתי? אומר לנו מרן הרב זצ"ל (אגרות הראיה, כרך א איגרת לז)

".. שאין התפעלויות שירית נכתבת לשם תכלית, כי אם כך היא הצורה הנפשית פנימה, ושירים שנכתבים לשם מגמה, אין רוח השיר הטהור חל עליהם. וכמו כן הגדות.. וכל תכנון של האגדות הטהורות והקדושות הנן העתקה נאמנה של חזיון הנפש בעולמה הפנימי... הבה ונסביר את דבריו: שיר שנכתב מתוך השכל בלבד, אינו שיר. שיר אמיתי, הוא גילוי של הנשמה כפי שהיא בפנים, אל החוץ. בדרך כלל, הנשמה משדרת אל השכל התעוררות רוחנית, השכל מעבד ומצמצם אותה לגבולות המחשבה השכלית, ומבטא את הדברים במילים מחושבות ומדודות, מילים שרוח השכל המוגבל נחה עליהם. מה שאין כן השיר".

בשיר - מדבר המשורר מתוך נשמתו, בלי תהליכי עיבוד שכליים מחושבים. שיר הוא דיבור של הנשמה כפי שהיא. ובלשונו 'העתקה נאמנה של חזיון הנפש בעולמה הפנימי' (שם). להוציא את התוך בגולמיותו, החוצה. אפשר שמילות השיר יהיו פחות מעובדות, פחות מפורטות ומסוימות, אך כל הקורא אותן, יחוש את 'רוח השיר הטהור' (שם), אשר שורה על המילים ועל השורות.

בדרך זו בדיוק הבין רש"י את הביטוי 'אז ישיר'.

כלומר שראה משה את הנס, עלה בליבו (דווקא!) שישיר שירה.

שירת הים, איננה אם כן פרי יכולתו המילולית של משה רבינו, אלא פרי ליבו, פרי נשמתו הקדושה. שירת הים שאין לו סוף.

למשפחת כיתה י' 3/ שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה י' 3/ ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט תשע"ג כל הזכויות שמורות

בספר 'שני כוהנים גדולים' נקבצו סיפורים רבים על מערכת הקשרים המעניינת בין הראי"ה ל'חפץ חיים'. היכרותם החלה כבר בילדותו של מרן הראי"ה, כאשר ה'חפץ חיים' התאכסן בביתם בעיירה גריווה, במסגרת נסיעותיו להפצת ספריו. ועד סוף ימיהם עמדו שני מאורי ישראל אלו באהבתם ובחיבתם. "נפשו דאבה מאוד עליו בשומעו אודות הרדיפות (על מרן הראי"ה)", העיד על ה'חפץ חיים' חתנו הגאון ר' אהרן הכהן זצ"ל. הצדיק שכל ימיו השתדל להרבות שלום ואהבה, והתרחק מהמחלוקת כמפני אש, נשמר בכל מאודו מלשמוע את דברי הלשון הרע והמחלוקת של אותה קבוצה. כאשר ניסו לשאול אותו על אודות ספרי הרב קוק, שכביכול יש בהם 'בעיות', ענה בתוקף ובחריפות "אינני רוצה לדעת! [מפי הרב שלום זלוטניק זצ"ל, לקוטי הראי"ה ח"ג עמ' 165]. הוא לא התפתה לרגע לחשוב שמדובר פה במחלוקת רצינית - אידאולוגית או ציבורית - כפי שרצו לצייר זאת המתבדלים. ומשום שכך, חיכה ה'חפץ חיים' להזדמנות המתאימה למחות בפומבי על מעשי אותה קבוצה. ואכן, בשנת תרפ"ג, בתוך הכנסיה הגדולה של 'אגודת ישראל' שהתקיימה בווינה, הביע החפץ חיים את דעתו בצורה חריפה במיוחד. וכך מובא בספר הנ"ל: "בזמן התכנסותה של 'הכנסיה הגדולה' הראשונה, ישבו בה גדולי ישראל, וביניהם בעל ה'חפץ חיים', שישב על יד שולחן הנשיאות. ואז קרה מקרה מעניין, שהביך את מנהלי הפוליטיקה של 'אגודת ישראל', ובייחוד את הצירים מארץ ישראל. בעל ה'חפץ חיים' שישב על יד שולחן הנשיאות, בשומעו מאחד הרבנים דברי פגיעה במרן הרב קוק, קם ממקומו מזועזע, ואמר: "פגעו במרא דארעא דישראל!" - "מען דאף קורע זייך" ועזב מייד את הכנסיה. למרות בקשות מרובות שיחזור, ישב באכסניה שקבעו לו, וחיכה לחבריו מפולין לחזור איתם יחד לביתו. מי שרצה אפוא לראותו או לקבל את ברכתו, פנה לאכסניה, שנשמרה בשבע עיניים, ולא כל מאן דהוא היה יכול להיכנס. [...] כאשר נכנסו אנשים והוצגו כחברי המשלחת מארץ ישראל [אותה חבורת מתבדלים] לא רצה ה'חפץ חיים' לקבל אותם ואמר: "לאלה שמעליבים את הרב קוק, מרא דארעא דישראל, איני נותן 'שלום עליכם'!. לאלה שעושים מחלוקת נגד רבה של ירושלים, אינני נותן 'שלום עליכם'". והוסיף ואמר: "דעו לכם שהוא קדוש וטהור, וכל הנוגע בו לא יינקה!".

משנת - הראי"ה זצ"ל

עד יְעָבֵר עִמָּךְ ד' [טו, טז].

"כדתניא, "עד יעבור עמך ד'" זו ביאה ראשונה, "עד יעבור עם זו קניית" זו ביאה שנייה" [ברכות ד.].
"נראה שיש יתרון מצד הסגולה הנמצאת בישראל מצד קדושת הנפשות, ויש יתרון מצד המעשים. ונראה שבביאה ראשונה שתכלית הקדושה היא אז בית הראשון, היא קדושת הסגולה גדולה מאוד, שהייתה השכינה שורה בהם בגלוי וכי"ב. ובית שני הייתה קדושת הסגולה קטנה לערך הבית הראשון, אבל היא בו קדושת המעשים גדולה, שבו היו אנשי כנסת הגדולה, ונתרבו כמה מצות דרבנן, שזהו הכול קדושת המעשים. אלא שקדושת הסגולה לא היה גדולה כ"כ כבבית ראשון. ע"כ אמרו חז"ל בפ"ק דיומא [ט:]: "ראשונים שנתגלה עוונם נתגלה קיצם, אחרונים שלא נתגלה עוונם לא נתגלה קיצם". פירוש, שראשונים היה החיסרון שבהם במעשים שהם מגולים, אבל בעצם כח קדושת סגולת נפשותם היו רמים מאוד, ע"כ היה התיקון נוח בהם. ואחרונים שהחיסרון בהם היה מצד מיעוט הקדושה הפנימית, וזהו "לא נתגלה עוונם", אע"פ שבגלוי היה נראה מעשיהם יותר טובים, מ"מ "לא נתגלה קיצם". כי לתקן כח הסגולה הפנימית כשמתחסר, צריך זמן יותר גדול והשתדלות יותר נשגבה. ע"כ אמר "עד יעבור עמך ד'", שמתייחסים אליך מצד עצמם וסגולתם "זהו ביאה ראשונה". "עד יעבור עם זו", שאינם כ"כ מתייחסים אליך, שהקדושה נתמעטה מצד הסגולה, ומ"מ "קניית", יש בהם קנין מצד פעולת המעשים הטובים, זהו "זו ביאה שנייה"

[מרן הראי"ה, 'עולת ראייה' ח"א, עמ' רלו].

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד